

დიდი ყურადღება უნდა მიექციოს
ტრის ქონების შენახვა-მოვლას, მეტ
გარდერობისას, და ეს მოვალეობა
წვეს კისრად თეატრის გამგეობას;

ამ ზაფხულს გზათა მინისტრის განკუთვნილი შედეგებიან გუდაუთასა და მინდის ნათესადგურების გამოკვლევას შესწავლას, რადგან განზრახვა აქვთ ნათესადგურების გადიდება და მოწყობა; განსაკუთრებით უნდა გავლიონ ოჩქოზის ნათესადგური, რადგან უნდა შეიქმნეს ტყვარჩელის ქვაბის გამზიდავი ნათესადგური.

პეტერბურგის გაზეთებში დაბეჭდილი შემდეგი საყურადღებო განმარტებაა: სენატისა: ბრალდებულს, რომელიც სსსრ-ის სახმარებლო გამართლა, ზოლოთის მართლო პალატამ დამნაშავედ იცნო, რადგან სსსრ-ის ვადაში ის დრო, რომელიც მან დაჰყო საპატიმროში საქმის განსახილველად, არაა აღებული.

გასულ იანვრისა და თებერვლის განმავლობაში ამიერ-კავკასიიდან გაუტანიათ დეკრეტები 334-ათასი ფუთი სამანდო; დან: ბათუმის ნათესადგურით—220-ათასი ფუთი და ფოთისა—114 ათასი ფუთი.

წელს რუსეთის საიმპერატორო სსსრ-ის განმარტებასთან დაკავშირებული საფუძვლები კურსის დაუსრულებელია სულ დაწყებულს, რომელთაგან სამსაუკეთესოდ აღსანიშნავია სწავლა და მოწმობა ცოტა ხანის ხარისხის კარგი მიუღიათ. ამ სამართლის ჩვენი თანამეგობრები ქუთაისის თეატრის რეჟისორის ანუ გარკვეულბულის შარაბიძის შვილი—ნიკოლოზ ი. შარაბიძე გამორეკია. შარაბიძე ჯერ ილიის მუსიკალურ სასწავლებელში სწავლობდა და უკანასკნელის კლასიდან პეტერბურგში გადავიდა. ნიკიერს ახალგაზრდა რეჟისორი აქვს განაგრძოს სწავლა უმაღლესი სამუსიკო სასწავლებელში, მაგრამ საზღვარსა და სახარისო არა აქვს. ამიტომ კარგი იქნება, ჩვენი ქველ-მოქმედები ყურადღებას მიაქცივენ ამ გარემოებას და შემწყობენ ალმუხენდენ ნიკიერს ყმაწვილს, თუცა ერთს კაცს შემატებენ ჩვენ ქართულ მუსიკაში მცირე გუნდს.

18 მაისს პეტერბურგიდან ტფილისში ბრუნდა ტფილისის სასულიერო სემინარიის რექტორი არხიმანდრიტი სტეფანე.

ქართულ სახალხო წარმოდგენების რეჟისორი შეწყვეტის შემდეგ, წარმოდგენისა და სახალხო კითხვების მმართველი ქალაქი განაგრძობს ისევ ავქალის სახალხო თეატრის სადგომში წარმოდგენების მართვას. ხვალ, 24 მაისს, სტენის მოყვარულნი წარმოდგენილი იქნება ა. ნ. ფურცლადის ტრაგედია „ავაზაკები“. წარმოდგენა დაიწყება საღამოს 7 1/2 საათზე.

24 მაისს დანიშნულია კრება ტყ. საბჭოს კომისიისა, რომელსაც მინდობილი აქვს მიხილოს ინჟ. ბრატოვსკისა და სტენის შუამდგომლობა შესახებ ტფილისის კვანისა სოლოლაკის გორის ქვეშ.

არტილერიის მთელი ბრიგადა კავკასიში წავიდა, საბოლოო კი ლაგოდეხში.

გუშინ ნატანკის წყაროების გამოსაკვლევად წავიდნენ ბაქტერიოლოგი გოლოვკოვი, ექ. რაზმატი, პროვოზორი ერნო და მისი თანაშემწე ახუმოვი.

18 მაისს გათავდა ცხენების ზაფხობა; ბაზრობა მეტად სუსტი იყო, რადგან ცხენები თითქმის არავის მოურევია.

ორშაბათს შესდგა კრება ბექდვითი სიტყვის წარმომადგენელთა კომისიისა, რომელსაც მინდობილი ჰქონდა ბექდვითი სიტყვის ზაფხობის გამართვა მომავალ გამოფენაზე. კრებას ძალიან ცოტა ხალხი დაესწრო. აღმოჩნდა, რომ განსაკუთრებულ პავილიონის გამართვა ვერ შესძლეს ადგილობრივი ჟურნალ-გაზეთთა. ამიტომ კრებამ მიიღო თ. გ. თუმანოვის სთხოვრის გამოფენის კომისიისათვის, რათა დაუთმოს 40—50 კვ. საყენი უმთავრეს პავილიონში ბექდვითი სიტყვის განყოფილებას. აქვე უნდა იქმნეს მოთავსებული ბიურო რეპორტერებისა და სამკითხველო.

ბათუმიდან გვწერენ: „ამ მოკლე ხანში ბათუმის მახლობლად დაიწყეს მოქმედება მეტად დიდი სპილენძის ქარხანა, რომელსაც, რასაკვირველია, დიდი მნიშვნელობა ექმნება, რადგან საქმე მეტად ფართოდ უნდა მომართონ. მუშაობა უკვე დაწყებულია აგრამ მომდინარე თვეა.

აი როგორაა საქმე: ერთმა ინგლისურმა სააქციონერო საზოგადოებამ ფეხი შემოადგა მურულულის ხეობაში, სადაც მან სოფ. ძონსუს მახლობლად აღმოაჩინა სპილენძის მადნები. ეს ადგილები ბათუმზე დაშორებულია სამოცი ვერსით, სიმაღლე ადგილისა 4000 ფუთია, ზღვის პირიდან რომ ვიანგარიშოთ. გზა ქარხნისკენ ბათუმიდან მიდის ბორჩხაზე და შემდეგ გადუბავს მარჯვნივ მურულულის ხეობისაკენ და ავა ძონსუსში. ამ ხანად იქ მუშაობს მხოლოდ 400 მუშა და შემდეგ მუშათა რიცხვი ავა 2000-მდე. მუშები ეროვნობით ქართველები, რუსები და ბერძნები არიან. იქაურნი მკვიდრნი ნაკლებად მისდევენ ამ გვარს მუშაობას.

სპილენძის სადგომად იქმნება აშენებული უზარმაზარი შენობა სადგომ-ქურობით. სპილენძს ახლაც საკმაოდ იღებენ, მაგრამ მუშაობა მაშინ გაძლიერდება, როცა მოთავსებული იქნება ის უზარმაზარი ორმო, რომელსაც ახლა უკვე სთხრიან. მისი სიღრმე იქნება 300 საყენი და სართულებით ყოველ მხრით საშხტო კორრიდორები ექნება სპილენძის გამოსაღებად; განი ამ ორმოსი ექვს არშინადება.

დღეს, როგორც ზემოდ ვსთქვით, მხოლოდ მოსამზადებელი მუშაობაა. დგმენ შენობებს, მაშინებს, მუშათა სადგომებს და სთხრიან ამ მთავარ საშხტო ორმოს. ყო-

ველივე მაშინა მოძრაობაში მოყვანილი იქნება ელექტრონული ძალით.

მუშათაშვიის ამხანაგობას აქვს თავისი საკუთარი ლუქნები და გარეშეთ არავის აძლევს იქ ვაქრობის ნებას, რომ ძვირად არ ჰყიდათ სანოვანე და სხვა საქონელი მუშათაშვიის.

დღე მუდამ ბათუმიდან ათი-თხუთმეტი დროი იგზავნება ამ ადგილებისკენ ათასნაირ მასალებით და მოსაწყობ მაშინის ნაწილებით დატვირთული.

ამხანაგობა მეტად მდიდარია. მურულულის გარდა ბევრ სხვა ადგილებსაც აქვს სპილენძის სადგომი ქარხნები. ამ ხანად იგი მუშაობს ფ. მ. მიტევიჩის და ახ. ფირმის სახელით და ამასთანავე პეტერბურგში მეცადინეობს თავის სახელზე აილოს ნება მუშაობისა და თავისი ფირმა გამოაცხადოს. ექვი არ უნდა, ქარხანა, რომელშიაც მუშათა რიცხვი 2000-მდე იქნება, მეტად მნიშვნელოვანი იქნება ჩვენის კუთხისათვის და ღირს-საყურადღებო მუშა ხალხისათვის. როცა ქარხანა სრულიად მოწყობა, მაშინ უფრო დაწვრილებულს ცნობებსაც მივაწვდით მკითხველს.

ამიერ კავკასიაში არსებული ახალგაზრდა გემანქანთა ექვემდებარებიან პირდაპირ მიწად-მოქმედების სამინისტროს. ესეა, როგორც შევეიცვეთ, მთავარმართბლის კანცელიარია ადგენს პროექტს, რომლის მიხედვით გერმანელთა ახალგაზრდები უნდა დაემორჩილონ კავკასიის ადმინისტრაციას.

განზრახვა აქვთ, მომავალ წლის იანვრიდან მიუმატონ რკინის-გზის ტექნიკურ სასწავლებელს რეგისტ.

გზათა სამინისტროს ინჟინერთა საბჭო განიხილავს შემოდგომაზედ საკითხს რკინის-გზის სადგურების მოხელეთა სამუშაო დღის რაოდენობის განსაზღვრის შესახებ საკანონ-მდებლო წესით.

ამიერ კავკასიის რკინის გზის მთავრობამ ცირკულიარული მიწერილობა გაუგზავნა ყველა სადგურების უფროსებს და დაავალა რევიზორებს თვალყური ადევნონ, რომ სადგურების ბუფეტის ზატარაობა საქმელ მაგიდაზე იქონიონ დაბეჭდილი ნიხრი სასმელ-საქმელისა. რკინის გზის მთავრობა ავალებს სადგურების უფროსებსა და რევიზორებს, რომ თუ სადმე შეამჩნიონ, რომ ნიხრზე მეტს ახდენენდენ მზავრებს, შეატყობინონ მას დამნაშავეს კანონისამებრ დასასჯელად.

გასულ კვირას თ. რ. ამირჯიბის ამოცალეს ჯიბიდან 140 მან. იმ დროს, როცა იგი ტრამვაის ვაგონში ჯდებოდა. ფულბის დაკარგვა გაიგო თ. ამირჯიბმა მხოლოდ მაშინ, როცა მუშაილის ბაღს მიუახლოვდა. ქურდობის მსხვერპლმა ექვი მიიტანა ერთ პირზედ, რომელიც თურმე მას არ შორდებოდა, როცა იგი ვაგონში ჯდებოდა. მუშაილიდან რომ ისევ ვაჭალზედ დაბრუნდა თ. ამირჯიბი, ეს საქმე პირი იქვე დაწვდა. პოლიციამ შეიპყრო იგი.

ამ დღეებში ვინმე ქ. ზემდეგი მოკვების მსხვერპლი შეიქნა. ერთ ახალგაზრდა კაცს ალბერტის სახელით უქირავებია კ. ს. სადგომში ოთახი, რომელიც მის მოთხოვნისადაა შეწყვეტილი და ხალიჩებით მოუწყობა. რაზედმე დღეს შემდეგ დიასახლისს დაუნახეს, რომ გაქრიაყრული ოთახი დაკეტილია და შიგ კი არავინ არის. პოლიციის საშუალებით გააღეს კარები და იქ იმათ არავინ და არაფერი დევნათ. ალბერტთან ერთად გაქრა ოთახის მოწყობილობაც. ამ დროს შემთხვევით მოსულა ვიღაც ს., რომელიც წინადაც დადიოდა თურმე ალბერტთან და იმის საშუალებით შეიპყრეს ახალგაზრდა რანდი.

პროვინცია

ბათუმი. კამისიამ, რომელსაც უნდა გაეშინჯა მანქანადრისკან გამართული ქვების ელექტრონით განათება, უკვე დასრულა თვისი მუშაობა და იცხადოდა უკვე წესიერად შესრულებულად. ასე რომ ქალაქს ჩაბარებული აქვს უფლები გაერთიანება და თუ ჯერ ელექტრონის სინათლე არ ამშვენებს ჩვენს ქუჩებს, ეგ იმით, რომ მშენებელი მთავარიანი დაშვება და არა ვითომ „სხვა მიზეზები“, როგორც ქალაქი გაზეთი აუწყებს თავის მკითხველებს.

თითო დამის განმარტებაში ქალაქის განათება ელექტრონით ითხოვს ზარჯს თორმეტ თუმანად.

ჩვენი ბაღისა და ბუფეტის საქმე კიდევ არ დასრულდა. მთელი საქმე დაიბეჭდა, დაუბეჭდა და უკვე ხმასნებს და მომავალს სსდმზედ, ე. ი. მაისის 28-ს, საბჭოს ქენება სელ-სადად ამის შესახებ სხვა-ბასი და ახლა კი, გვანებ, უკანასკნელად.

წერილი რედაქციის მიმართ.

ბ. რედაქტორ! გთხოვთ თქვენი გაზეთის საშუალებით ნება მიმძღოთ მადლობა მოვასწერო იმ პირებს, რომლებმაც კეთილ-ნებას და დანებარენ რწმუნებულს ჩემდამი ძიებით ერთკლასიან სკოლას: (დამხარება აღმოუჩინეს: უცნობა—1897 წ. „კავალის“ გამოგზავნით, ლუკა ანდლულაძემ—8 მ. ღირებული ხარით და 11 მ. ფულით, (ვახრაში შეკრებიეს 1898—1899 წლებში) ნესტორ და პანტელიონ გოგელიძემა და სილვან ორაგველიძემ—სასწავლო და სათამაშო ნივთებით, ღირებული 6 მ., კალისტრატე გოგუამ ბთელი წლის „აუჯილი“-თ, ისინი და კ. სამსონიძემა ფულით და წიგნებით. 1900 წელს განსვენებულმა ანდრო ანდლულაძემ ანდროსით დაუტოვა სკოლას 56 მ., რითაც სკოლა მოგაწყვეთ 1901 წელს გაზეთების გამოსაწერად ანტ. მელიკა. გამოგვიგზავნა 2 მანეთი სილ. პატრიკიშვილმა—2 მ. ქ. ბ. ქრისტინას სამსონიამ 1 მ., კირილ. გეგენაძემ 1 მ., ნოე გოგელიამ 1 მ., სილან მელიკა 1 მ., იოსებ პატრიკიშვილი 1 მ., ალ. მასხუღამ 1 მ., გიორგი ხარატიმ, კოწიას სალიკაძემ და ვლადიმერ ჯახუტაიშვილმა—ათ-ათი შაური, ხოლო დიმიტრე სამსონიამ 20 კ. ამავე წელს „აუჯილის“ რედაქციამ გამოგვიგზავნა ისინი სამსონიას ხელით 1897—1898 წლების „აუჯილი“.

ძიებითი ერთ-კლასიანი სკოლის მასწავლებელი დ. ი. კრქომაძეშვილი.

ბაბ, რადგანაც დიდი გასაქრია—არამც თუ ჩვენი თეატრისათვის, თვით მდიდარი თეატრისათვისაც—კი, რომ ყოველი ახალი პიესისათვის ახალ-ახალი ტანისამოსი მოიპოვოს, მეტადრე ისტორიული. ამისათვის გარდერობის გამგე (შეკრფა) მოთხოვნილებების მებრ ნახმარს ტანისამოსს გადააკეთ-გადმოაკეთებს, პირს უცვლის, თუ საჭიროა, მოთამაშის ტანზედ დაბლანდამს, დაუთოვებს და გამოიყვანს სცენაზედ. აი ამისთვის არის საჭირო მკერვალი გამგე. გარდა ამისა გარდერობის გამგე უმეტეს ნაწილად ზედ-მიწევნით იცის, ამა თუ იმ ცნობილ პიესაში მოქმედ პირებს როგორ უნდა ეცვათ და უთქმელად დაუშვადებს და ჩააცმევს კიდევ არტისტებს ტანისამოსს. ამისთანა გამგეს რეჟისორი დაუწერს: „სახვადიოდ მზად იყოს ამდენი გრავის, ბარონის, მარკიზის, სერჟანტის და სხ. ტანისამოსი,“ ან კიდევ სახელდობრ ეტყვის: „მეფე ლორის“ ტანისამოსი, „კარდინალ რიშლიის“ „კინისა“ და სხ. რასაკვირველია, ყველა ეს სამოსილი თავით-ფეხებამდის დამზადებული იქნება. როგორ არ არის ამისთანა საქმის მკოდნე პირი საჭირო ჩვენი არტისტებისთვის (ზო-

გერთის), როდესაც ისინი უცხოელ პიესებში კაპკატივით აქრელებულები გამოცვივან ხოლმე სცენაზედ და გრაფებს ხშირად ქალაქელი ალაფების შარვლები აცვიან და მარკიზებს კიდევ „შავის“ მაგიერ ყასბის მასათები ჰკიდიათ; ან კიდევ ვინმე ბარონს ბოტფორტების ნაცვლად ჩვენებური კინტრუს საცვებები. ამისთანა კაცი, ვინმეორე, დიდად საჭიროა თეატრისათვის, თუ კი იმის დასაქირავებლად სუკი შესწევს თეატრს.

როგორც გავიხილეთ გვექს, დღეს ჩვენი თეატრის გარდერობი ძალიან ცუდ მდგომარეობაშია თურმე: ნივთები მიყრილ-მოყრილი და მტვერში გაგანგლული; ტანისამოსები დაჩრჩილულები და ობ-მოკიდებული. თუმცა „შორთ“ მაყურებლისათვის ეს დიდს ზანძრავს და საუფრეს არ შეადგენს, მაგრამ ახლო რომ დავაკვირდეთ, ყველაფერს თავი თავს მოუყაროთ, მეტადრე წვიმიან და დაფარსათ, სწორედ რომ ურიგო ფულს არ შეადგენს ყველა ეს სამკაული, დრო გამოშვებით შეძენილი, საზოგადოების საკუთრება, და ასეთი უყურადღებობა საზოგადოების ინტერესების შესახებ და მისაგან

გარდა, რადგანაც დიდი გასაქრია—არამც თუ ჩვენი თეატრისათვის, თვით მდიდარი თეატრისათვისაც—კი, რომ ყოველი ახალი პიესისათვის ახალ-ახალი ტანისამოსი მოიპოვოს, მეტადრე ისტორიული. ამისათვის გარდერობის გამგე (შეკრფა) მოთხოვნილებების მებრ ნახმარს ტანისამოსს გადააკეთ-გადმოაკეთებს, პირს უცვლის, თუ საჭიროა, მოთამაშის ტანზედ დაბლანდამს, დაუთოვებს და გამოიყვანს სცენაზედ. აი ამისთვის არის საჭირო მკერვალი გამგე. გარდა ამისა გარდერობის გამგე უმეტეს ნაწილად ზედ-მიწევნით იცის, ამა თუ იმ ცნობილ პიესაში მოქმედ პირებს როგორ უნდა ეცვათ და უთქმელად დაუშვადებს და ჩააცმევს კიდევ არტისტებს ტანისამოსს. ამისთანა გამგეს რეჟისორი დაუწერს: „სახვადიოდ მზად იყოს ამდენი გრავის, ბარონის, მარკიზის, სერჟანტის და სხ. ტანისამოსი,“ ან კიდევ სახელდობრ ეტყვის: „მეფე ლორის“ ტანისამოსი, „კარდინალ რიშლიის“ „კინისა“ და სხ. რასაკვირველია, ყველა ეს სამოსილი თავით-ფეხებამდის დამზადებული იქნება. როგორ არ არის ამისთანა საქმის მკოდნე პირი საჭირო ჩვენი არტისტებისთვის (ზო-

(საზოგადოებისაგან) მინდობილი საქმის უგულოთ და დაუდევრობით წაყვანა თეატრის გამგეობის მიერ, სწორე მოგახსენოთ, ძალიან მოსაწონი არ გახლავთ!.. ესეა მაინც ითავიან ამ დროცვილებმა და ათი და ოცი წლით საზოგადოებისაგან შეძენილი თეატრის ქონება გარედ გამოიტანონ, გააშენებონ, მტვერი და ვაიფაგლანი გააძალონ, გაასუფთავონ და ისე მიიღონ თავის ალაგს. თორემ, ჩემი დაუდევრობით და ზანტობით ჩრჩილმა და მტვერმა ტანისამოსი უნდა გამოიყაროს და მე კი უსირცხვილოდ სხვას უნდა მივმართო: შენი პირივე, ფული მომეცი, ახალი ტანისამოსი გიყიდა მეტიქი ჩემი საკუთრება რომ იყოს, ჯანი გავარდეს; დიკარგოს; მაგრამ საზოგადოებას რა პასუხი გავცემოდა მინდობილი მისი ქონების დაღუპვის გამო ჩემის დაუდევრობით?.. არა, საზოგადო უანგარო მოღვაწეს, საზოგადოებისგან არჩეულს იმისი საქმის გამგედ არც მმართველს და არც შემგენის ამავე საზოგადოების გაფუქსავება... sapienti sat.

Ianus biformis

22 მკობი.

ბიანაშნი. კვარა საღამოს ტაყუსთან
მიმავალ გზაზე შეტაკება მოხდა: უელსის
მსროლელთა ინგლისის პოლიციის ჯარის კა-
კებმა ნება არ მისცეს საფრანგეთის ჯარი

ბრიუსელი. გამოცხადდა ტრანსვაალის
საელჩოს მიერ მიღებული ცნობები პრე-
ტორისთან მომხდარ ბრძოლის შესახებ,
რომელშიც ბეიერმა და ბრეიტენბახმა და-
მარცხეს ინგლისელები, ტყვედ წაიყვანეს
600 კაცი და ხელთ იგდეს 6 ზარბაზანი.
საელჩოს ცნობით, ბრძოლა მოხდა 12—20
მაისამდე, ამ დროს განმავლობაში ცხარედ
იბრძოდნენ; პრეტორიაში კარგად ისმოდა
ზარბაზნების სროლა, ნამეტნავად ზარტინ-
გენის დასავლეთით, რუსტენბურგისა და ვა-
ტერვალის გზაზე და პრეტორიის აღმოსავ-
ლეთით, კალკვეველში. ტრანსვაალის საე-
ლჩოს ცნობაში დაწვრილებით მოთხრობი-
ლია მხოლოდ კალკვეველში მომხდარ
ბრძოლის ამბავი. ამაზედ ნათქვამია შემდე-
გი: „ჯარის უფროსი ბრეიტენბახი თითქმის
უკვე დამარცხებული იყო, როდესაც ბრძო-
ლის ველზედ გამოჩნდა გენერალი ბეიერი.
მაშინ ინგლისელები დაამარცხეს. სხვა ბრძო-
ლების შესახებ ჯერ ჩვენ არ მიგვიღია და-
წვრილებით ცნობები; ვიცით მხოლოდ
რომ ბრძოლა მოხდა ზარტინგენის მახლო-
ბლად, სადაც ინგლისელები ბურებმა უკუ-
აქციეს“.

რედაქტორი
აღ. ჭეიშვილი.

გამომცემელი
აღ. ჯანადაძე.

ბათუმიდან ტფილისამდე: 1) სწრაფ
მარტ. გადის საღამ. 9 ს. 45 წ. (10 ს. 48
წ.); 2) საფლავით მარტ. ბაქოამდე გადის
საღამ. 10 ს. 17 წ. (11 ს. 15 წ.); 3) ს.
მუზაფერო მარტ. ბაქოამდე გადის ღამის 8
ს. 15 წ. (9 ს. 13 წ.).

საღლათის ბაზარში იყიდება საუკეთესო ღირ-
სების და ბევრათ სხვაზე უფრო იაფად
გაქსაფეხული და მშრალი ნახშირი
წონით ფუთი 40 კ. ვისაც ნებავეთ გა-
მოგზანონ თავიანთი აღრესი და სახლში
მიუტანთ ჩვენი ბარჯით. ამასთანავე ვთხოვ
მყიდველთ ნახშირის მომტანს მოსთხოვოს
ბარათი.